

СЕКЦІЯ «НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ»

НЕНЬКО Богдан,

здобувач вищої освіти факультету економіки та управління

Науковий керівник - **Циган Р. М.**, старший викладач кафедри обліку і фінансів
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського,
м. Кременчук

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

На жаль, на сьогоднішній день ринок страхування України не виконує покладеної на нього ролі в повній мірі, через низку факторів, таких як: надмірна конкуренція серед страховиків, епідемія коронавірусу, військові дії, реформування страхової системи та інші. Нестабільна економічна ситуація сприяє пошуку шляхів удосконалення системи аналізу й управління ефективністю діяльності страхових компаній, що й визначило мету дослідження.

В період з 2013 до 2023 року спостерігаються лише негативні тенденції у динаміці чисельності страховиків. Кожного року ринок втрачає від 20 до 50 компаній [1]. На страховому ринку України залишаються здебільшого компанії з повним або частковим закордонним капіталом.

Таблиця 1 – Динаміка кількості страхових компаній в Україні з 2013 по 2023 рік

Кількість страхових компаній	2013р.	2014р.	2015р.	2016 р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.	2022р.	2023р.	2024р. 2кв.
Загальна кількість	407	382	361	310	294	281	233	210	155	128	101	90
в т. ч. СК «non-Life»	345	325	312	271	261	251	210	190	142	116	89	78
в т. ч. СК «Life»	62	57	49	39	33	30	23	20	13	12	12	12

Джерело: узагальнено автором за джерелами [1, 2]

Незважаючи на те, що у 2023 році загальна кількість страхових компаній становила 90 одиниць, провідні позиції в більшості категорій займають близько 15 страховиків. Деякі з компаній навіть показують від'ємні фінансові результати, що з часом може призвести до ще більшого зменшення кількості страхових компаній, та можливості утворення олігополії на страховому ринку України. Вже у 2023 році спостерігались такі тенденції, адже більш ніж 50% ринку займають лише 2 компанії: ARX 27% та Уніка 29%.

На сьогоднішній день в Україні існують вимоги до системи управління страховою компанією затверджені наприкінці 2023 року зосереджені здебільшого на внутрішньому стані та правомірності роботи страховика [3].

З метою удосконалення розроблено покращену, більш детальну систему. Вона складається з семи елементів: контроль, управління ризиками,

кваліфікаційна відповідність, збалансованість, аналіз, внутрішній аудит, дослідження тенденцій ринку.

Запропонована система в порівнянні з державною рівноцінно приділяє увагу дослідженню як макроекономічного так й мікроекономічного середовища страховика, що дозволить вчасно помітити то почати протидіяти внутрішнім та зовнішнім загрозам компанії.

З усіх елементів можна виділити аналіз, він надає змогу страховій компанії повноцінно досліджувати та спостерігати за змінами у внутрішньому фінансовому середовищі компанії.

Дослідження свідчать, що методика аналізу діяльності страхових компаній мала рекомендаційний характер та була затверджена ще у 2005 році. На нашу думку, вони потребують перегляду та покращення через свою застарілість та невідповідність реаліям сучасного страхового ринку України [4].

Отже, було запропоновано удосконалений алгоритм дослідження ефективності діяльності страхових компаній складається з 4 основних етапів:

Етап 1 - оцінка загальних показників страхової діяльності компанії таких, як: розмір страхових резервів, обсяг страхових премій та виплат.

Етап 2 - дослідження фінансових звітів підприємства за допомогою аналізу динаміки та структури балансу й звіту про фінансові результати страховика.

Етап 3 - аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості страховика.

Етап 4 - визначення ймовірності банкрутства компанії за допомогою трьох моделей: модель Альтмана, модель Спрінгейта та модель Ліса. Використовується саме три моделі через їх слабку пристосованість до реалій Української економіки та з метою отримання максимально точних результатів.

Зважаючи на економічну ситуацію й події в країні та світі загалом, страховому ринку України досить складно розвиватися швидкими темпами й наздоганяти той рівень розвитку якого вже досягли Європейські країни. Тільки за умови стабілізації економічної ситуації в країні та реформування страхової системи можливе поліпшення темпів розвитку страхового ринку.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. Наглядова статистика. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
2. Статистика страхового ринку України. URL: <https://forinsurer.com/stat>.
3. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика. Розпорядження від 27.12.2023 р. № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text>.
4. Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.03.2005 № 3755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3755486-05#Text>.
5. Васьків І. М. Фінансові результати діяльності страхових компаній: сутність та особливості формування за матеріалами ПрАТ “Страхова компанія “Перша”. 2024. 15-17 с.
6. Комаровська А. Д. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеню магістра. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. 2021 р.